

خطباتِ سود

(خطباتِ جمعہ)

۱۹۲۱-۱۹۲۲ء

فرمودہ

سیدنا حضرت میرزا بشیر الدین محمود احمد المصلح الموعودؒ

جلد

زیر اہتمام

فضل عمر فائز ڈیٹیشن - راولپنڈی

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
نَحْمَدُهٗ وَنُصَلِّیْ عَلٰی رَسُوْلِهِ الْکَرِیْمِ

پیش لفظ

اللہ تعالیٰ کے فضل و احسان سے ادارہ فضل عمر فاؤنڈیشن کو حضرت مصلح موعود کے خطبات کی ساتویں جلد احبابِ جماعت کی خدمت میں پیش کرنے کی سعادت نصیب ہو رہی ہے۔ اس جلد میں ۱۹۲۱-۲۲ء کے ۸۲ خطبات جمعہ شامل ہیں۔

قرآن مجید میں ترکیبِ نفس، روحانی ترقی اور تعلق باللہ کے لئے تذکیر و یاد دہانی کو ایک مؤثر ذریعہ قرار دیا گیا ہے۔ ہمارے مذہب میں یاد دہانی کے ایسے معین و مؤثر ذرائع موجود ہیں جو دنیا کے کسی اور مذہب میں نہیں پائے جاتے۔ پنجوقتہ نماز بنیادی ذمہ داریوں کی یاد دہانی کا نہایت عمدہ ذریعہ ہے۔ اس میں مزید صراحت، وضاحت اور وسعت و تاثیر کی خاطر ہفتہ وار جمعہ کا انتظام ہے جس میں خطیب پیش آمدہ ضروریات اور اہم قومی و ملی مسائل پر پوری قوم سے خطاب کرتا ہے۔

خدا تعالیٰ کے فضل سے جماعت کو ایک واجب الاطاعت امام کی عظیم الشان نعمت حاصل ہے۔ ہمارا امام قرآنی نصیحت یا حکم کی یاد دہانی کر دیتا ہے اس کیلئے دنیا بھر کے احمدی گوش برآواز ہوتے ہیں۔ اور اس طرح جماعت قدم بہ قدم صراطِ مستقیم پر چلتے ہوئے انعام یافتہ خوش نصیب افراد میں شامل ہونے کیلئے مسلسل رواں دواں رہتی ہے اور یہی مجموعی روح اور حقیقت ہے۔ حضرت فضل عمر کے خطبات آپ کے ہاتھوں میں ہیں۔ ان کے پڑھنے سے یقیناً حقیقت آپ پر عیاں ہوگی مگر امامت و قدرتِ ثانیہ جماعتی ترقی و رہنمائی کے لئے ناگزیر ہیں۔ اللہ تعالیٰ ہمیں ان خطبات سے استفادہ کرنے کی توفیق عطا فرمائے۔ اور نعمتِ امامت سے ہمیشہ متمتع رکھے۔ آمین۔

اس جلد کی تیاری میں جن دوستوں نے خاکسار کی عملی معاونت فرمائی ہے ان کی نہرست بہت طویل ہے خدا تعالیٰ ان سب کے علم و فضل میں برکت ڈالے اور اپنے فضلوں اور رحمتوں سے نوانسے اور جماعت کے دوستوں کو اس قیمتی خزانے سے صحیح رنگ میں فائدہ اٹھانے کی توفیق عطا فرمائے۔ آمین۔ والسلام

خاکسار
ناصر احمد شمس
سیکرٹری فضل عمر فاؤنڈیشن ربوہ

فہرست مضامین خطباتِ محمود

خطباتِ جمعہ ۱۹۲۱ء - ۱۹۲۲ء
(جلد ۷)

صفحہ نمبر	موضوعِ خطبہ	تاریخ بیان فرمودہ	خطبہ نمبر
۱	خدمتِ خلق کرو۔ تاکہ خدا مل جائے۔	۷ جنوری ۱۹۲۱ء	۱
۵	مقابلہ و مسابقت کی روح۔	۲۱ جنوری	۲
۸	دعوتِ الی اللہ کا دائرہ وسیع کرو۔	۲۸ جنوری	۳
۱۲	چندہ کے لئے مسلسل کوشش کرنے کی تلقین۔	۴ فروری	۴
۱۸	مشیر کا فرض ہے کہ امانت دار ہو	۱۱ فروری	۵
۲۲	{ چینی زمانہ چینی دورِ ایں چینی برکات تو بے نصیب روی وہ چہ ایں شقا باشد	۲۵ فروری	۶
۲۸	فتنوں کے دن اور دعاؤں کی ضرورت	۳ مارچ	۷
۳۰	ہمارے لئے ایک ہی دروازہ کھلا ہے اور وہ خدا کی رحمت کا دروازہ ہے۔	۱۱ مارچ	۸
۳۶	سیح موعود کی غرض بعثت کو پورا کرو	۱۸ مارچ	۹
۴۰	الہی سلسلے اور ان کے دشمن۔ مخالفوں کی زبان سے سیح موعود کی صداقت	۲۵ مارچ	۱۰
۴۵	ہماری ذمہ داریاں اور ہماری مشکلات	۸ اپریل	۱۱
۵۰	خدمتِ دین کے لئے گھروں سے نکل کھڑے ہو	۱۵ اپریل	۱۲
۵۳	روحانیت کے لئے اخلاق بطور برتن کے ہیں۔	۶ مئی	۱۳
۵۶	قومی نصب العین کے لئے جدوجہد	۳ جون	۱۴

صفحہ نمبر	موضوع خطبہ	تاریخ بیان فرمودہ	خطبہ نمبر
۶۳	افریقہ میں دس ہزار احمدی	۱۷ جون ۱۹۲۱ء	۱۵
۶۶	احمدیت ہر طرف پھیل رہی ہے	۲۳ جون	۱۶
۷۱	اپنی پیدائش کی غرض کو مد نظر رکھو	۸ جولائی	۱۷
۷۴	صفائے نیت سے اَلسَّلَامُ عَلَیْکُمْ کہو	۱۵ جولائی	۱۸
۷۷	الفاظِ درود کی ترتیب میں حکمت	۲۲ جولائی	۱۹
۷۹	اپنی زندگی کا ایک مقصد قرار دو	۲۹ جولائی	۲۰
۸۲	مسلمان بننے کے لئے اسلام کے ہر ایک حکم پر عمل کرو۔	۱۹ اگست	۲۱
۸۷	ایک رنگ میں رنگے جاؤ	۲۶ اگست	۲۲
۸۹	سورہ کوثر میں اسلام کے چار رکن	۲ ستمبر	۲۳
۹۵	مومن کا سفر	۳۰ ستمبر	۲۴
۹۸	اپنے اندر تبدیلی پیدا کرو	۷ اکتوبر	۲۵
۱۰۴	پہل صراط	۱۴ اکتوبر	۲۶
۱۰۹	ایمان کی خوشبو	۲ نومبر	۲۷
۱۱۶	مقامِ قرب چاہتے ہو یا ملازمت	۱۱ نومبر	۲۸
۱۲۵	سالانہ جلسہ کے لئے خدمات پیش کرنے کی تحریک	۱۸ نومبر	۲۹
۱۳۷	ایک عام نصیحت	۲۵ نومبر	۳۰
۱۵۰	قربِ الہی حاصل کرنے کی کوشش کرتے رہیں۔	۲ دسمبر	۳۱
۱۶۱	انتظامِ سلسلہ کے لئے ضروری حکمتیں۔	۹ دسمبر	۳۲
۱۷۶	اپنی زندگیوں کو زندہ بناؤ	۱۶ دسمبر	۳۳
۱۸۳	احبابِ قادیان کو جلسہ کے لئے ہدایات	۲۳ دسمبر	۳۴
۱۸۶	شعائر اللہ کی تعظیم	۳۰ دسمبر	۳۵
۱۹۳	جماعتِ احمدیہ کا پروگرام	۶ جنوری ۱۹۲۲ء	۳۶
۱۹۹	پابندی نماز کے متعلق فرمان	۱۳ جنوری	۳۷

صفحہ نمبر	موضوعِ خطبہ	تاریخ بیان فرمودہ	خطبہ نمبر
۲۰۲	پابندی نماز اور رعایتِ اخلاق -	۲۰ جنوری ۱۹۲۲ء	۳۸
۲۰۸	ہمیں دنیا کی تربیت کے لئے تیار ہونا چاہیے -	۲۷ جنوری	۳۹
۲۱۳	یہ مساوات کا زمانہ ہے -	۱۰ فروری	۴۰
۲۱۶	خدا پر ایمان اور مخلوق کی گواہی -	۱۷ فروری	۴۱
۲۲۱	توکل کرنے والا کبھی ضائع نہیں ہوتا	۲۴ فروری	۴۲
۲۲۶	پنجاب میں دعوتِ الی اللہ	۳ مارچ	۴۳
۲۲۹	ہر مومن خلیفۃ اللہ ہے	۷ مارچ	۴۴
۲۳۵	اپنے کام کے مقابلہ میں خدا کے انعام پر نظر کرو	۲۴ مارچ	۴۵
۲۴۳	کلامِ الہی کی ضرورت و اہمیت	۳ اپریل	۴۶
۲۵۱	مشاورت کے فوائد و آداب	۲۱ اپریل	۴۷
۲۵۸	رمضان المبارک	۲۸ اپریل	۴۸
۲۶۴	احکامِ الہی افضالِ الہی ہیں	۵ مئی	۴۹
۲۶۹	فلسفہ صوم و صلوة	۱۲ مئی	۵۰
۲۷۶	روزے سے تقویٰ کس طرح حاصل ہوتا ہے	۱۹ مئی	۵۱
۲۸۶	قربِ الہی کی راہیں -	۲۶ مئی	۵۲
۲۹۱	دو باتیں - دعوتِ الی اللہ کی اہمیت، مشقِ تقریر -	۲ جون	۵۳
۲۹۶	حفاظتِ ایمان	۹ جون	۵۴
۳۰۲	ایمان سرچشمہٴ راحت ہے	۱۶ جون	۵۵
۳۰۶	تجارتِ پیشہ احمدیوں کے لئے نصاب	۲۳ جون	۵۶
۳۱۲	قیامِ امن مومن کا فرض ہے -	۳۰ جون	۵۷
۳۱۷	مذہب کی غرض سمجھنے کی کوشش کریں -	۷ جولائی	۵۸
۳۲۲	مستزآنِ کریم کے تمدنی احکام	۱۴ جولائی	۵۹
۳۲۸	ثبات و ذکرِ الہی ذریعہٴ صلاح ہے	۲۱ جولائی	۶۰

صفحہ نمبر	موضوع خطبہ	تاریخ بیان فرمودہ	خطبہ نمبر
۳۳۳	مومن اور کافر میں فرق	۲۸ جولائی ۱۹۲۲ء	۶۱
۳۳۹	یوم الحج - اللہ کی طرف رجوع کرنے کا دن	۴ اگست	۶۲
۳۴۱	روحانیت کا موسم	۱۱ اگست	۶۳
۳۴۳	ضروری نصح	۱۸ اگست	۶۴
۳۴۸	حقیقی مؤحد بننے کی نصیحت	۲۵ اگست	۶۵
۳۵۲	موجودہ افسوسناک حالت	یکم ستمبر	۶۶
۳۵۴	ہماری ذمہ داری عظیم الشان ہے	۸ ستمبر	۶۷
۳۶۲	ایک خطبہ کی تشریح -	۲۲ ستمبر	۶۸
۳۶۴	شرعی اعمال اور قوت اخلاق	۲۹ ستمبر	۶۹
۳۷۳	قوت اخلاق	۷ اکتوبر	۷۰
۳۷۸	دُنیا پر دین کو مقدم رکھیں	۱۳ اکتوبر	۷۱
۳۸۸	روحانی ترقی استقامت کے بغیر نہیں ہو سکتی	۲۰ اکتوبر	۷۲
۳۹۲	کارکنان جماعت سے خطاب	۲۷ اکتوبر	۷۳
۳۹۹	غیر از جماعت لوگوں سے میل جول کی تلقین	۳ نومبر	۷۴
۴۰۵	دعوت و اشاعت کا موزوں طریق	۱۰ نومبر	۷۵
۴۱۰	ہندوؤں میں سچائی کا پرچار	۱۷ نومبر	۷۶
۴۱۶	نشر و اشاعت کی دو راہیں -	۲۳ نومبر	۷۷
۴۲۰	شفقت علی خلق اللہ	یکم دسمبر	۷۸
۴۲۶	جلسہ سالانہ - بعض ضروری ہدایات -	۸ دسمبر	۷۹
۴۳۰	مہمانوں سے حسن سلوک کی نصیحت	۱۵ دسمبر	۸۰
۴۳۲	کارکنان جلسہ اور احباب قادیان کو نصیحت	۲۲ دسمبر	۸۱
۴۳۴	جلسہ سے واپس جانے والوں کو نصح	۲۹ دسمبر	۸۲

اشاریہ

جلد نمبر ۷

ترتیب: محرم مولانا سلطان احمد صاحب پیرکوٹی

۱۸۹، ۱۸۸، ۱۸۷، ۱۸۶، ۱۸۵، ۱۸۴، ۱۸۳
 ۲۰۳، ۲۰۱، ۱۹۸، ۱۹۷، ۱۹۶، ۱۹۵، ۱۹۴، ۱۹۰
 ۲۱۲، ۲۱۳، ۲۱۲، ۲۱۱، ۲۱۰، ۲۰۹، ۲۰۸
 ۲۲۳، ۲۲۲، ۲۲۱، ۲۲۰، ۲۱۹، ۲۱۸، ۲۱۷، ۲۱۶
 ۲۲۱، ۲۲۰، ۲۲۹، ۲۲۸، ۲۲۷، ۲۲۶، ۲۲۵، ۲۲۴
 ۲۲۸، ۲۲۷، ۲۲۶، ۲۲۵، ۲۲۴، ۲۲۳، ۲۲۲
 ۲۲۵، ۲۲۴، ۲۲۳، ۲۲۲، ۲۲۱، ۲۲۰، ۲۱۹، ۲۱۸
 ۲۵۳، ۲۵۲، ۲۵۰، ۲۴۹، ۲۴۸، ۲۴۷، ۲۴۶
 ۲۴۱، ۲۴۰، ۲۳۹، ۲۳۸، ۲۳۷، ۲۳۶، ۲۳۵
 ۲۶۲، ۲۶۱، ۲۶۰، ۲۵۹، ۲۵۸، ۲۵۷، ۲۵۶، ۲۵۵
 ۲۶۲، ۲۶۱، ۲۶۰، ۲۵۹، ۲۵۸، ۲۵۷، ۲۵۶، ۲۵۵
 ۲۸۲، ۲۸۱، ۲۸۰، ۲۷۹، ۲۷۸، ۲۷۷، ۲۷۶، ۲۷۵
 ۲۸۲، ۲۸۱، ۲۸۰، ۲۷۹، ۲۷۸، ۲۷۷، ۲۷۶، ۲۷۵
 ۲۸۰، ۲۷۹، ۲۷۸، ۲۷۷، ۲۷۶، ۲۷۵، ۲۷۴، ۲۷۳
 ۲۱۲، ۲۱۱، ۲۱۰، ۲۰۹، ۲۰۸، ۲۰۷، ۲۰۶، ۲۰۵
 ۲۲۰، ۲۱۹، ۲۱۸، ۲۱۷، ۲۱۶، ۲۱۵، ۲۱۴، ۲۱۳
 ۲۲۰، ۲۱۹، ۲۱۸، ۲۱۷، ۲۱۶، ۲۱۵، ۲۱۴، ۲۱۳
 ۲۲۸، ۲۲۷، ۲۲۶، ۲۲۵، ۲۲۴، ۲۲۳، ۲۲۲، ۲۲۱
 ۲۲۵، ۲۲۴، ۲۲۳، ۲۲۲، ۲۲۱، ۲۲۰، ۲۱۹، ۲۱۸

۱

آدم - ۵، ۵۴، ۱۱۲، ۱۱۳، ۲۳۰ -
 آسٹریلیا - ۳۱ -
 آسنور - ۸۲، ۸۷، ۸۹ -
 اللہ تعالیٰ - ۳، ۴، ۵، ۸، ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۷

۲۲، ۲۱، ۲۲، ۲۳، ۲۴، ۲۵، ۲۶، ۲۷، ۲۸، ۲۹، ۳۰، ۳۱
 ۳۲، ۳۳، ۳۴، ۳۵، ۳۶، ۳۷، ۳۸، ۳۹، ۴۰، ۴۱، ۴۲
 ۴۳، ۴۴، ۴۵، ۴۶، ۴۷، ۴۸، ۴۹، ۵۰، ۵۱، ۵۲، ۵۳، ۵۴، ۵۵، ۵۶، ۵۷، ۵۸، ۵۹، ۶۰
 ۶۱، ۶۲، ۶۳، ۶۴، ۶۵، ۶۶، ۶۷، ۶۸، ۶۹، ۷۰، ۷۱، ۷۲، ۷۳، ۷۴، ۷۵، ۷۶، ۷۷، ۷۸، ۷۹، ۸۰
 ۸۱، ۸۲، ۸۳، ۸۴، ۸۵، ۸۶، ۸۷، ۸۸، ۸۹، ۹۰، ۹۱، ۹۲، ۹۳، ۹۴، ۹۵، ۹۶، ۹۷، ۹۸، ۹۹، ۱۰۰، ۱۰۱، ۱۰۲، ۱۰۳، ۱۰۴
 ۱۰۵، ۱۰۶، ۱۰۷، ۱۰۸، ۱۰۹، ۱۱۰، ۱۱۱، ۱۱۲، ۱۱۳، ۱۱۴، ۱۱۵، ۱۱۶، ۱۱۷، ۱۱۸، ۱۱۹، ۱۲۰
 ۱۲۱، ۱۲۲، ۱۲۳، ۱۲۴، ۱۲۵، ۱۲۶، ۱۲۷، ۱۲۸، ۱۲۹، ۱۳۰، ۱۳۱، ۱۳۲، ۱۳۳، ۱۳۴، ۱۳۵، ۱۳۶، ۱۳۷، ۱۳۸
 ۱۳۹، ۱۴۰، ۱۴۱، ۱۴۲، ۱۴۳، ۱۴۴، ۱۴۵، ۱۴۶، ۱۴۷، ۱۴۸، ۱۴۹، ۱۵۰، ۱۵۱، ۱۵۲، ۱۵۳، ۱۵۴، ۱۵۵، ۱۵۶، ۱۵۷، ۱۵۸، ۱۵۹
 ۱۶۰، ۱۶۱، ۱۶۲، ۱۶۳، ۱۶۴، ۱۶۵، ۱۶۶، ۱۶۷، ۱۶۸، ۱۶۹، ۱۷۰، ۱۷۱، ۱۷۲، ۱۷۳، ۱۷۴، ۱۷۵، ۱۷۶، ۱۷۷، ۱۷۸، ۱۷۹، ۱۸۰

۲۲۵، ۱۹۰، ۱۸۵، ۱۷۵، ۱۳۶، ۱۲۳، ۱۱۵، ۱۱۴

۲۲۶، ۳۱۶، ۳۱۱، ۲۸۵، ۲۶۸، ۲۶۲، ۲۳۴

۳۹۱، ۳۸۶، ۳۵۱

بدر (جنگ) - ۳۲۳

بدیع الزمان - ۸۰

برایین احمدیہ - ۱۹۹

بصرہ - ۶۷

بغداد - ۶۷

بقاء محمد - ۲۱۵

بلجیم - ۳۱

بلخ - ۲۱۱

بمبئی - ۱۲۶

بیت اللہ / کعبہ - ۳۰، ۶، ۶۷، ۳۲

پ

پنجاب - ۳۵ - ۲۲۶

پورٹ سعید - ۶۸

پنڈت دیانند - ۷۵

پٹھانکوٹ - ۹۶

ت

تاریخ الخلفاء لالیوٹی - ۱۳۹

تاریخ الخلفاء کانپوری - ۲۶۳

تحفہ شہزادہ ولیز - ۲۲۸، ۲۲۲

تذکرہ - ۶۹

ترکستان - ۲۰۶

ترکی - ۳۱

۳۵۰، ۳۲۳، ۳۲۲، ۳۲۰، ۳۲۸، ۳۲۲، ۳۲۷

۳۸۶، ۳۷۷، ۳۶۷، ۳۶۶، ۳۶۱، ۳۵۶، ۳۵۵

۳۲۹، ۳۲۵، ۳۱۵، ۳۰۹، ۳۰۲، ۲۹۸، ۲۹۱

۳۲۶، ۳۲۳، ۳۲۱

الوصیّت - ۲۹۵، ۵۰

امام جنبل - ۳۶۶، ۱۶۰

امام حسن - ۳۲۳، ۳۲۳، ۳۸۱، ۳۲۹، ۱۸۷

امام حسین - ۳۲۳، ۸۷

امام شافعی - ۳۶۶، ۱۶۰

امام مالک - ۱۶۰

امرت محمدیہ / اسلامیہ - ۲۱۶، ۲۸۴، ۳۷۰، ۳۶

امرتسر - ۳۸۲، ۳۷۴، ۳۰۸، ۲۹۲

امریکیہ - ۱۷۹، ۱۶۸، ۱۷۷، ۲۶۱، ۲۵۰، ۲۲۱، ۳۲، ۳۰

۳۱۷، ۳۱۷، ۳۵۹، ۳۱۸، ۳۱۷، ۲۹۳

اناطولیہ - ۶۳

انجیل - ۲۰۴، ۱۸۹، ۳۷

انصار (مدینہ) - ۳۶۶، ۱۷۶، ۱۷۱، ۳۸، ۳۴، ۳۳

انگلستان / انگلینڈ / برطانیہ - ۳۲، ۳۱، ۳۰

۳۵۹، ۹۸

اہل حدیث / اخبار - ۳۸۲

ایران - ۲۲۱، ۲۱۸، ۳۵۵، ۲۲۲، ۲۰۲، ۵۴، ۵۳

ب

بئالہ - ۳۷۴، ۸۲، ۶۰

بخارا - ۲۷

بخاری - ۱۰۸، ۱۰۳، ۹۳، ۷۶، ۳۳، ۳۹، ۳۵، ۱۷

تشخیص الاذیان - ۲۹۶ -

تورات - ۳۱۶، ۳۲۲، ۳۲۶ -

تیونس - ۹ -

ج

جاپان - ۳۰، ۳۲، ۳۳، ۵۲، ۱۲۸، ۱۴۹، ۳۱۶، ۳۶۹ -

- ۳۹۷ -

جارج پنجم - ۱۳۴ -

جبرائیل - ۲۸۱ -

جرمنی - ۱۹۸، ۳۵۳، ۳۶۳، ۳۹۷، ۴۱۷ -

جسک لائبر - ۱۰، ۶۸، ۱۲۵، ۱۲۶، ۱۲۷، ۱۲۸، ۱۵۰ -

۱۵۱، ۱۸۳، ۱۸۵، ۱۹۳، ۱۹۹، ۲۰۲، ۲۲۱، ۲۲۲ -

۲۶۲، ۲۹۵، ۳۲۴، ۳۲۸، ۳۲۹، ۳۳۰، ۳۳۱، ۳۳۲ -

- ۴۳۲

جماعت احمدیہ اجماری جماعت (سلسلہ احمدیہ) - ۲

۷، ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۱۴، ۲۳، ۲۲، ۲۳، ۲۳، ۳۵ -

۳۸، ۳۲، ۴۴، ۴۵، ۵۱، ۵۳، ۵۹، ۱۰۵، ۱۲۶، ۱۲۹ -

۷۰، ۷۲، ۱۱۷، ۱۱۹، ۱۲۸، ۱۳۵، ۱۵۹، ۱۹۸، ۱۹۹ -

۲۰۰، ۲۰۶، ۲۰۷، ۲۰۸، ۲۱۰، ۲۱۳، ۲۱۵، ۲۱۷ -

۲۱۸، ۲۱۹، ۲۲۰، ۲۲۱، ۲۲۲، ۲۲۳، ۲۲۴، ۲۲۵، ۲۲۶، ۲۲۷، ۲۲۸ -

۲۳۲، ۲۳۳، ۲۳۴، ۲۳۵، ۲۳۶، ۲۳۷، ۲۳۸، ۲۳۹ -

۲۴۰، ۲۴۱، ۲۴۲، ۲۴۳، ۲۴۴، ۲۴۵، ۲۴۶، ۲۴۷ -

۲۴۸، ۲۴۹، ۲۵۰، ۲۵۱، ۲۵۲، ۲۵۳، ۲۵۴، ۲۵۵، ۲۵۶ -

۲۵۷، ۲۵۸، ۲۵۹، ۲۶۰، ۲۶۱، ۲۶۲، ۲۶۳، ۲۶۴، ۲۶۵ -

۲۶۶، ۲۶۷، ۲۶۸، ۲۶۹، ۲۷۰، ۲۷۱، ۲۷۲، ۲۷۳، ۲۷۴ -

- ۴۳۵، ۴۳۴

جنت بہشت - ۲۲، ۲۳، ۲۴، ۲۵، ۲۶، ۲۷، ۲۸، ۲۹، ۳۰، ۳۱، ۳۲ -

۱۱۲، ۱۱۴، ۱۱۸، ۱۱۹، ۱۲۲، ۱۲۳، ۱۲۴، ۱۲۵، ۱۲۶، ۱۲۷، ۱۲۸، ۱۲۹ -

۳۰۷، ۳۲۹، ۳۳۹، ۳۹۷، ۴۳۱ -

جنگ اُحد - ۷۳، ۷۷ -

جنید بغدادی - ۱۶۰ -

جہلم - ۲۲۷ -

جہنم (دوزخ) - ۹۷، ۱۰۸، ۱۱۰، ۱۱۵، ۱۱۶، ۱۱۷، ۱۱۸، ۱۱۹ -

۲۵۰، ۲۹۹، ۳۰۶، ۳۸۱ -

چ

چوہدری علی محمد آف و نچوال - ۴۰، ۴۱ -

چوہدری فتح محمد (سیال) - ۳۶۲ -

چین - ۱۷۸، ۱۷۹، ۱۸۰، ۱۸۱، ۱۸۲ -

ح

حافظ روشن علی - ۲۱۱، ۲۲۷، ۲۳۳ -

حافظ (شیرازی) - ۱۵۵، ۱۷۷ -

حافظ محمد ابراہیم - ۲۱۱ -

حجاز - ۷۷، ۲۹۲ -

حدیبیہ - ۱۲۱ -

حریری - ۷۹، ۸۰ -

حسام الدین کلکٹر - ۱۷۰ -

حسن نظامی - ۳۵۵، ۳۵۶ -

حفیظ اللہ خاں - ۱۷ -

حوض کوثر - ۱۷۱ -

خ

خالد بن ولید - ۱۶۹، ۱۷۱ -

۲۸۹، ۲۸۸، ۲۸۷، ۲۸۶، ۲۸۳، ۲۸۲، ۲۸۱
 ۳۱۵، ۳۱۴، ۳۱۳، ۳۰۶، ۲۹۵، ۲۹۲، ۲۹۰
 ۳۲۲، ۳۲۹، ۳۲۵، ۳۲۴، ۳۲۱، ۳۱۹، ۳۱۷
 ۳۵۰، ۳۴۹، ۳۴۶، ۳۴۵، ۳۴۴، ۳۴۲، ۳۳۸
 ۳۴۲، ۳۴۱، ۳۳۸، ۳۵۶، ۳۵۵، ۳۵۲، ۳۵۲
 ۳۹۲، ۳۹۰، ۳۸۹، ۳۸۵، ۳۸۳، ۳۸۱، ۳۶۴
 ۳۲۲، ۳۲۱، ۳۱۸، ۳۱۶، ۳۰۰، ۲۹۹، ۲۹۵

- ۲۲۲، ۲۲۲، ۲۲۳

رنجیت سنگھ (جہازاگر) - ۱۸۲، ۱۹

روس - ۲۴۱، ۲۹۹، ۳۲۸

روم / رومنا - ۲۵۲، ۶۲

رہتاس - ۲۱۵

ز

زار (روس) - ۲۹، ۴۷

زبیر - ۲۵۶، ۷۰۶، ۱۸۳

زرقتش - ۲۱۴

زید - ۱۸۹

س

سپین - ۲۶۱

سری نگر - ۷۹، ۷۱

سجد - ۳۵۶، ۸۳

سعید - ۸۳

سکندر - ۲۵۹، ۲۲۲

سورة الفاتحہ - ۱۵، ۱۱، ۱۸، ۱۲، ۱۸، ۳، ۳۶، ۴، ۲۵، ۴۰

۷۷، ۷۶، ۷۵، ۷۴، ۷۳، ۷۲، ۷۱، ۷۰، ۶۹، ۶۸، ۶۷، ۶۶، ۶۵، ۶۴، ۶۳، ۶۲، ۶۱، ۶۰، ۵۹، ۵۸، ۵۷، ۵۶، ۵۵، ۵۴، ۵۳، ۵۲، ۵۱، ۵۰، ۴۹، ۴۸

خان ذوالفقار علی خاں - ۳۳۵ -

خان غلام اکبر خاں - ۱۷۰ -

خدیجہ - ۱۸۲، ۱۸۳، ۲۱

خلیفہ اول / مولوی نور الدین - ۱۰۰، ۱۹۶، ۲۲، ۱۶، ۱۵، ۱۴، ۱۳ -

- ۳۹۳، ۳۶۴، ۳۵۳، ۲۷۷، ۲۷۶، ۱۲۴، ۱۲۰، ۱۰۱

خواجہ کمال الدین - ۲۰۶، ۱۳۳ -

خواجہ نظام الدین اولیاء - ۲۳۵، ۱۸ -

د

در بھنگہ - ۳۵۵

دروس الادب - ۳۳۸ -

دہلی / دہلی - ۳۵۴، ۲۵۱، ۲۲۲، ۱۹ -

ر

رام چندر - ۲۱۳ -

رسالہ اشاعت السنہ - ۳۷۵ -

رسول کریم ﷺ - ۲۶، ۲۵، ۲۰، ۱۹، ۱۷، ۱۶، ۱۴، ۱۳، ۱۲، ۱۱، ۱۰، ۹، ۸، ۷، ۶، ۵، ۴، ۳، ۲، ۱

۵۸، ۵۷، ۵۶، ۵۵، ۵۴، ۵۳، ۵۲، ۵۱، ۵۰، ۴۹، ۴۸، ۴۷، ۴۶، ۴۵، ۴۴، ۴۳، ۴۲، ۴۱، ۴۰، ۳۹، ۳۸، ۳۷، ۳۶، ۳۵، ۳۴، ۳۳، ۳۲، ۳۱، ۳۰، ۲۹، ۲۸، ۲۷، ۲۶، ۲۵، ۲۴، ۲۳، ۲۲، ۲۱، ۲۰، ۱۹، ۱۸، ۱۷، ۱۶، ۱۵، ۱۴، ۱۳، ۱۲، ۱۱، ۱۰، ۹، ۸، ۷، ۶، ۵، ۴، ۳، ۲، ۱

۷۵، ۷۴، ۷۳، ۷۲، ۷۱، ۷۰، ۶۹، ۶۸، ۶۷، ۶۶، ۶۵، ۶۴، ۶۳، ۶۲، ۶۱، ۶۰، ۵۹، ۵۸، ۵۷، ۵۶، ۵۵، ۵۴، ۵۳، ۵۲، ۵۱، ۵۰، ۴۹، ۴۸، ۴۷، ۴۶، ۴۵، ۴۴، ۴۳، ۴۲، ۴۱، ۴۰، ۳۹، ۳۸، ۳۷، ۳۶، ۳۵، ۳۴، ۳۳، ۳۲، ۳۱، ۳۰، ۲۹، ۲۸، ۲۷، ۲۶، ۲۵، ۲۴، ۲۳، ۲۲، ۲۱، ۲۰، ۱۹، ۱۸، ۱۷، ۱۶، ۱۵، ۱۴، ۱۳، ۱۲، ۱۱، ۱۰، ۹، ۸، ۷، ۶، ۵، ۴، ۳، ۲، ۱

۹۲، ۹۱، ۹۰، ۸۹، ۸۸، ۸۷، ۸۶، ۸۵، ۸۴، ۸۳، ۸۲، ۸۱، ۸۰، ۷۹، ۷۸، ۷۷، ۷۶، ۷۵، ۷۴، ۷۳، ۷۲، ۷۱، ۷۰، ۶۹، ۶۸، ۶۷، ۶۶، ۶۵، ۶۴، ۶۳، ۶۲، ۶۱، ۶۰، ۵۹، ۵۸، ۵۷، ۵۶، ۵۵، ۵۴، ۵۳، ۵۲، ۵۱، ۵۰، ۴۹، ۴۸، ۴۷، ۴۶، ۴۵، ۴۴، ۴۳، ۴۲، ۴۱، ۴۰، ۳۹، ۳۸، ۳۷، ۳۶، ۳۵، ۳۴، ۳۳، ۳۲، ۳۱، ۳۰، ۲۹، ۲۸، ۲۷، ۲۶، ۲۵، ۲۴، ۲۳، ۲۲، ۲۱، ۲۰، ۱۹، ۱۸، ۱۷، ۱۶، ۱۵، ۱۴، ۱۳، ۱۲، ۱۱، ۱۰، ۹، ۸، ۷، ۶، ۵، ۴، ۳، ۲، ۱

۱۲۳، ۱۲۲، ۱۲۱، ۱۱۲، ۱۱۱، ۱۰۳، ۹۴، ۹۳

۱۶۸، ۱۶۷، ۱۶۶، ۱۶۵، ۱۶۴، ۱۶۳، ۱۶۲، ۱۶۱، ۱۶۰، ۱۵۹، ۱۵۸، ۱۵۷، ۱۵۶، ۱۵۵، ۱۵۴، ۱۵۳، ۱۵۲، ۱۵۱، ۱۵۰، ۱۴۹، ۱۴۸، ۱۴۷، ۱۴۶، ۱۴۵، ۱۴۴، ۱۴۳، ۱۴۲، ۱۴۱، ۱۴۰، ۱۳۹، ۱۳۸، ۱۳۷، ۱۳۶، ۱۳۵، ۱۳۴، ۱۳۳، ۱۳۲، ۱۳۱، ۱۳۰، ۱۲۹، ۱۲۸، ۱۲۷، ۱۲۶، ۱۲۵، ۱۲۴، ۱۲۳، ۱۲۲، ۱۲۱، ۱۲۰، ۱۱۹، ۱۱۸، ۱۱۷، ۱۱۶، ۱۱۵، ۱۱۴، ۱۱۳، ۱۱۲، ۱۱۱، ۱۱۰، ۱۰۹، ۱۰۸، ۱۰۷، ۱۰۶، ۱۰۵، ۱۰۴، ۱۰۳، ۱۰۲، ۱۰۱، ۱۰۰، ۹۹، ۹۸، ۹۷، ۹۶، ۹۵، ۹۴، ۹۳، ۹۲، ۹۱، ۹۰، ۸۹، ۸۸، ۸۷، ۸۶، ۸۵، ۸۴، ۸۳، ۸۲، ۸۱، ۸۰، ۷۹، ۷۸، ۷۷، ۷۶، ۷۵، ۷۴، ۷۳، ۷۲، ۷۱، ۷۰، ۶۹، ۶۸، ۶۷، ۶۶، ۶۵، ۶۴، ۶۳، ۶۲، ۶۱، ۶۰، ۵۹، ۵۸، ۵۷، ۵۶، ۵۵، ۵۴، ۵۳، ۵۲، ۵۱، ۵۰، ۴۹، ۴۸، ۴۷، ۴۶، ۴۵، ۴۴، ۴۳، ۴۲، ۴۱، ۴۰، ۳۹، ۳۸، ۳۷، ۳۶، ۳۵، ۳۴، ۳۳، ۳۲، ۳۱، ۳۰، ۲۹، ۲۸، ۲۷، ۲۶، ۲۵، ۲۴، ۲۳، ۲۲، ۲۱، ۲۰، ۱۹، ۱۸، ۱۷، ۱۶، ۱۵، ۱۴، ۱۳، ۱۲، ۱۱، ۱۰، ۹، ۸، ۷، ۶، ۵، ۴، ۳، ۲، ۱

۱۸۸، ۱۸۷، ۱۸۶، ۱۸۵، ۱۸۴، ۱۸۳، ۱۸۲، ۱۸۱، ۱۸۰، ۱۷۹، ۱۷۸، ۱۷۷، ۱۷۶، ۱۷۵، ۱۷۴، ۱۷۳، ۱۷۲، ۱۷۱، ۱۷۰، ۱۶۹، ۱۶۸، ۱۶۷، ۱۶۶، ۱۶۵، ۱۶۴، ۱۶۳، ۱۶۲، ۱۶۱، ۱۶۰، ۱۵۹، ۱۵۸، ۱۵۷، ۱۵۶، ۱۵۵، ۱۵۴، ۱۵۳، ۱۵۲، ۱۵۱، ۱۵۰، ۱۴۹، ۱۴۸، ۱۴۷، ۱۴۶، ۱۴۵، ۱۴۴، ۱۴۳، ۱۴۲، ۱۴۱، ۱۴۰، ۱۳۹، ۱۳۸، ۱۳۷، ۱۳۶، ۱۳۵، ۱۳۴، ۱۳۳، ۱۳۲، ۱۳۱، ۱۳۰، ۱۲۹، ۱۲۸، ۱۲۷، ۱۲۶، ۱۲۵، ۱۲۴، ۱۲۳، ۱۲۲، ۱۲۱، ۱۲۰، ۱۱۹، ۱۱۸، ۱۱۷، ۱۱۶، ۱۱۵، ۱۱۴، ۱۱۳، ۱۱۲، ۱۱۱، ۱۱۰، ۱۰۹، ۱۰۸، ۱۰۷، ۱۰۶، ۱۰۵، ۱۰۴، ۱۰۳، ۱۰۲، ۱۰۱، ۱۰۰، ۹۹، ۹۸، ۹۷، ۹۶، ۹۵، ۹۴، ۹۳، ۹۲، ۹۱، ۹۰، ۸۹، ۸۸، ۸۷، ۸۶، ۸۵، ۸۴، ۸۳، ۸۲، ۸۱، ۸۰، ۷۹، ۷۸، ۷۷، ۷۶، ۷۵، ۷۴، ۷۳، ۷۲، ۷۱، ۷۰، ۶۹، ۶۸، ۶۷، ۶۶، ۶۵، ۶۴، ۶۳، ۶۲، ۶۱، ۶۰، ۵۹، ۵۸، ۵۷، ۵۶، ۵۵، ۵۴، ۵۳، ۵۲، ۵۱، ۵۰، ۴۹، ۴۸، ۴۷، ۴۶، ۴۵، ۴۴، ۴۳، ۴۲، ۴۱، ۴۰، ۳۹، ۳۸، ۳۷، ۳۶، ۳۵، ۳۴، ۳۳، ۳۲، ۳۱، ۳۰، ۲۹، ۲۸، ۲۷، ۲۶، ۲۵، ۲۴، ۲۳، ۲۲، ۲۱، ۲۰، ۱۹، ۱۸، ۱۷، ۱۶، ۱۵، ۱۴، ۱۳، ۱۲، ۱۱، ۱۰، ۹، ۸، ۷، ۶، ۵، ۴، ۳، ۲، ۱

۲۱۴، ۲۱۳، ۲۰۷، ۲۰۶، ۲۰۳، ۱۹۴، ۱۹۰، ۱۸۹

۲۳۱، ۲۳۰، ۲۲۶، ۲۲۵، ۲۲۴، ۲۲۳، ۲۲۲، ۲۲۱

۲۵۹، ۲۵۸، ۲۵۵، ۲۵۰، ۲۴۸، ۲۴۶، ۲۳۷

۲۷۹، ۲۷۷، ۲۷۶، ۲۷۵، ۲۷۴، ۲۷۳، ۲۷۲، ۲۷۱، ۲۷۰

قیصر - ۱۲۱ -

ک

کاپولان (گادولی) - ۳۷۵ -

کابل - ۲۱۱، ۲۵۹، ۲۹۸ -

کرشن - ۲۱۳ -

کتاب الخراج - ۳۵۶ -

کسری - ۱۲۱، ۲۲۳ -

کشمیر - ۸۲، ۷۵ -

کوثر - ۹۰ -

گ

گاندھربل - ۷۷ -

گانڈھی - ۱۱۸، ۱۷۸، ۱۷۹ -

گجرات - ۲۲۷ -

گوجرانوالہ - ۲۲۷ -

گورداسپور - ۲۲۷، ۲۵۶، ۲۰۲ -

ل

لہ راجپوت رائے - ۱۷۹ -

لاہور - ۲۲۷، ۲۲۴، ۲۲۲، ۲۲۳، ۲۲۸، ۲۸۲ -

لائل پور - ۲۲۷ -

لنڈن - ۵۲ -

لیگوس - ۶۳ -

م

مارٹن کلارک (ڈاکٹر) - ۳۷۶ -

ماسٹر عبدالرحیم (نیر) - ۶۳ -

مالیر کوٹلہ - ۲۸ -

متی - ۱۲۲، ۱۲۳، ۲۳۳، ۳۳۷ -

مثنوی روئی - ۲۳۱ -

مجلس شوریٰ - ۲۵۱، ۲۵۶ -

مدرسہ احمدیہ - ۵۲، ۱۵۳، ۱۷۴، ۳۲۳ -

مدینہ - ۲۲۳ -

مرکش - ۹ -

مرزا مظہر جان جاناں - ۲۵۱، ۲۵۲ -

مریم - ۹۰ -

مسٹروپ - ۲۹۳ -

مسجد اقصیٰ (قادیان) - ۲۳، ۲۳۳، ۳۹۸ -

مسجد نور - ۱۸۳ -

مسلم (صحیح) - ۲۵۷، ۲۹۰، ۳۸۷ -

سند احمد - ۳۹، ۳۵۱، ۳۸۷ -

سیح موعود - ۲، ۴، ۹، ۱۰، ۱۱، ۱۴، ۱۵، ۱۶، ۱۹،

۲۲، ۲۵، ۳۵، ۳۶، ۳۹، ۴۰، ۴۳، ۴۴، ۴۵،

۴۸، ۵۰، ۵۱، ۵۸، ۵۹، ۶۰، ۶۱، ۶۴، ۶۵، ۶۸،

۶۶، ۶۸، ۶۹، ۸۰، ۸۸، ۹۳، ۹۷، ۱۰۱، ۱۰۲،

۱۰۳، ۱۰۵، ۱۰۶، ۱۱۷، ۱۲۰، ۱۲۱، ۱۲۲، ۱۲۵،

۱۵۸، ۱۶۳، ۱۶۴، ۱۶۶، ۱۶۷، ۱۶۸، ۱۸۵،

۱۸۹، ۱۹۰، ۱۹۱، ۱۹۹، ۲۰۰، ۲۰۲، ۲۰۵، ۲۰۶،

۲۰۸، ۲۱۰، ۲۱۱، ۲۱۹، ۲۲۳، ۲۲۵، ۲۲۸،

۲۳۲، ۲۳۴، ۲۳۵، ۲۳۶، ۲۳۷، ۲۳۸، ۲۳۹،

۲۴۲، ۲۴۳، ۲۴۴، ۲۴۵، ۲۴۶، ۲۴۷،

۲۴۸، ۲۴۹، ۲۵۵، ۲۵۶، ۲۵۷، ۲۵۸، ۲۵۹،

۲۶۰، ۲۶۱، ۲۶۲، ۲۶۳، ۲۶۴، ۲۶۵، ۲۶۶،

- ۲۱۰۰۲۰۸۰۳۵۴۰۳۵۳

یوسف - ۲۳۵۰۲۲۴۰۱۲۰۱۳۰۱۷

یونان - ۳۲۲

یعقوب - ۱۲۰۱۳۰۱۲

مین - ۲۲۳۰۴۰

پدر پ - ۱۲۵۰۱۱۵۰۳۰۲۴۰۲۵۰۲۲۰۳۰

۳۲۲۰۳۱۸۰۳۱۰۲۵۲۰۱۱۴۰۱۱۴۸۰۱۲۹

کتابیات

قرآن کریم

البقرہ، بنی اسرائیل، الانبیاء، المؤمن، الصف۔

سورۃ آئینہ

احادیث نبویہ

امام ابو عبد اللہ محمد بن اسماعیل بخاری	از	بخاری (صحیح)
امام ابوالحسن مسلم بن حجاج القشیری نیشاپوری	از	مسلم (صحیح)
امام ابوداؤد سلیمان بن الاشعث السجستانی	از	ابوداؤد (سنن)
امام ابو عبد اللہ محمد بن یزید ابن ماجہ القزوینی۔	از	ابن ماجہ (سنن)
امام ابو عبد اللہ احمد بن محمد بن حنبل	از	مسند احمد
محمد بن عبد اللہ الخطیب	از	مشکوٰۃ المصابیح

تاریخ و سیر

حفیظ اللہ خاں مصنف	مصنف	اسلام کے چار جرنیل
شہاب الدین ابن ابی الفضل احمد بن علی الکنانی	"	اصحابہ فی تلمیذ الصحابہ
العسقلانی معروف بابن حجر۔	"	تاریخ الخلفاء
حافظ جلال الدین عبدالرحمن بن ابی بکر السیوطی	"	تاریخ الخلفاء خانپوری۔
شاہ معین الدین ندوی۔	"	سیر الصحابہ
ابو محمد عبدالملک بن ہشام	"	سیرت ابن ہشام
صاحبزادہ مرزا بشیر احمد (ایم۔ اے)	"	سیرت خاتم النبیین
ابو جعفر محمد بن الجریر طبری	"	طبری

طبقات ابن سعد	مصنف	ابو عبد اللہ محمد بن سعد
الفاروق	"	علامہ شبلی نعمانی
چہا جرین حصہ دوم (سیر الصحابہ)	"	شاہ معین الدین ندوی -
ہسٹری آف سارنیز	"	سید امیر علی

تصوف

سیر العارفين	"	حامد بن فضل اللہ الجمالی
مکاشفۃ القلوب	"	امام محمد بن الغزالی
نزہۃ المجالس	"	شیخ عبدالرحمن الصفوی

ادب عربی

الانغانی	"	ابوالفرج علی بن الحسین الاصمغانی
دروس الادب	"	شیخ ظفر اقبال ایم۔ اے
مقامات حریری	"	محمد الحریری

دیگر

متی (انجیل) ، تذکرہ (مجموعہ البہامات و کشف حضرت بانی سلسلہ احمدیہ -
 کتاب الخراج مصنفہ امام ابو یوسف -